

PRAKTISCHE LEIDRAAD
HET BELGISCH REGLEMENT ROND KUNSTHANDEL

INHOUD

INLEIDING

1. VERKOPEN IN BELGIË

- A. VOORAFGAANDE INSCHRIJVING IN DE KRUIPUNTBANK VAN ONDERNEMINGEN
- B. ETHIEK EN DE VEREISTE TOEWIJDING
- C. PRIJSAANDUIDING
- D. TAALGEBRUIK
- E. OPSTELLING VAN EEN CONSIGNATIEOVEREENKOMST
- F. AUTEURSRECHTEN
- G. VOLGRECHT
- H. OPSTELLING VAN EEN FACTUUR
- I. BEHEER VAN CONTANTEN
- J. TOEPASSELIJK BTW-TARIEF VOOR VERKOPEN DIE IN BELGIË WORDEN AFGESLOTEN
- K. STRIJD TEGEN WITWASSEN
- L. BEWIJS

2. CIRCULATIE VAN CULTURGOEDEREN

- A. INVOER
- B. UITVOER
- C. GOEDEREN DIE HUN LAND VAN OORSPRONG OP ILLEGALE WIJZE HEBBEN VERLATEN VOLGENS DE VN

3. SPECIFIEKE HANDEL

- A. HANDEL IN VOORWERPEN WAARIN BESCHERMDE DIER- OF PLANTENSOORTEN ZITTEN VERWERKT
- B. SPECIFIEKE HANDEL IN VOORWERPEN VAN OLIFANTENIVOOR
- C. HANDEL IN VOORWERPEN VAN EDELMETAAL

4. CONTROLES

- A. DE ALGEMENE DIRECTIE ECONOMISCHE INSPECTIE
- B. ANDERE ADMINISTRATIEVE AGENTEN

INLEIDING

Het doel van deze praktische leidraad over het Belgische reglement rond kunsthandel is om kunsthandelaars een beknopt overzicht te geven van de Belgische en Europese regels waarmee ze rekening moeten houden bij het uitoefenen van hun beroep.

Deze leidraad geeft geen exhaustief of permanent overzicht van het reglement, aangezien deze regels voortdurend veranderen. Deze leidraad is ook niet bedoeld om een juridische analyse van afzonderlijke gevallen door een professionele rechtsgeleerde of fiscalist te vervangen. Voor specifieke vragen moet u te rade gaan bij een gespecialiseerde adviseur, advocaat of boekhouder. Zij zijn de enigen die kunnen oordelen over de toepassing van het reglement in bijzondere gevallen.

In deze leidraad worden vier grote thema's besproken:

1. De verkoop in België of de regels die gelden wanneer u een voorwerp te koop aanbiedt in een winkel in België.
2. De circulatie, import en export van voorwerpen.
3. Specifieke handel, zoals de verkoop van voorwerpen gemaakt van beschermde dieren en planten, van ivoor of van edelmetaal.
4. De controles die in België kunnen worden uitgevoerd door bepaalde administratieve agenten in uw bedrijfsruimte of op beurzen.

De Koninklijke Kamer van Antiquairs en Kunsthandelaars van België – ROCAD – en de auteur van deze leidraad zijn niet aansprakelijk voor de toepassing en interpretatie van dit document, aangezien dit louter informatief is.

A. VOORAFGAANDE INSCHRIJVING IN DE KRUISPUNTBANK VAN ONDERNEMINGEN

Professionele kunsthandelaars die hun activiteiten in België willen uitoefenen, moeten **zich vooraf inschrijven in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO)**.

Sinds 23 oktober 2021 krijgen professionele kunsthandelaars een specifieke NACEBEL-code. Professionele kunsthandelaars die al een ondernemingsnummer hebben, moeten hun inschrijving wijzigen.

Deze inschrijving en de wijziging ervan verlopen via een erkend ondernemingsloket.

Dit is verplicht voor alle natuurlijke of rechtspersonen die handelen als kopers, verkopers of tussenpersonen in **de handel in kunstwerken of meubelstukken die ouder dan vijftig jaar zijn**, indien de verkoopprijs van één of alle kunstwerken of goederen samen **10.000 euro of meer** bedraagt.

Dit geldt dus voor **kunsthandelaars** en antiquairs, maar ook voor **kunstgalerijen, veilingzalen en organisatoren van beurzen en salons**, die worden beschouwd als ‘tussenpersonen’.

Deze inschrijving is ook verplicht voor natuurlijke of rechtspersonen die de eigenaar of beheerder zijn van een **entrepot**, onder meer douane-entrepots of vrijhavens, en specifieke diensten aanbieden om kunstwerken of meubelstukken die ouder zijn dan vijftig jaar te bewaren.

De activiteiten van kunsthandelaar of gespecialiseerde entropothouder kunnen enkel worden uitgeoefend door personen die voldoen aan de volgende criteria:

- 1) het recht om bepaalde burgerlijke en/of politieke rechten uit te oefenen mag niet aan deze persoon ontnomen zijn;
- 2) indien de persoon failliet is verklaard, moet deze een herstel in eer en rechten hebben verkregen;
- 3) de persoon heeft geen specifieke straffen gekregen in België of in een andere lidstaat van de Europese Unie;
- 4) de persoon is niet ontslagen, geschorst of tijdelijk uit zijn ambt ontheven;
- 5) de persoon is geen lid van een wettelijk bestuursorgaan geweest en geen uitvoerend directeur of uiteindelijke begunstigde geweest van een kunsthandelaar of entrepot die als rechtspersonen zijn ontslagen, geschorst of tijdelijk uit hun ambt zijn ontheven.

 Indien u zich niet inschrijft in de Kruispuntbank van Ondernemingen, riskeert u boetes.

B. ETHIEK EN DE VEREISTE TOEWIJDING

Deze informatie vindt u terug in de ethische code die werd afgekondigd door ROCAD, een organisatie van antiquairs en kunsthandelaars die hun beroep uitoefenen volgens een ethische code om verzamelaars en kopers alle nodige garanties te bieden in verband met hun aankopen of verkopen.

Algemene verplichtingen:

1. Het beroep uitoefenen volgens de wet en met de verplichte toewijding

Antiquairs en kunsthandelaars zijn onderworpen aan specifieke verplichtingen. Om de belangen van de betrokkenen zo goed mogelijk te behartigen, moeten ze hun activiteiten uitoefenen met de nodige vakbekwaamheid en toewijding en met respect voor de wetten en reglementen die van toepassing zijn. Die regels gaan onder meer over het bezit van gestolen, geroofde of illegaal geëxporteerde cultuurgoederen, eerlijke handelspraktijken en consumentenbescherming.

2. Vakkennis en -bekwaamheid

Alle leden moeten zich voortdurend inzetten om het niveau van hun vakkennis en -bekwaamheid te handhaven tijdens de uitoefening van hun beroep in het algemeen en met name in hun eigen specialisatie.

3. Strijd tegen illegale handel en illegale export van cultuurgoederen

De leden mogen niet welbewust deelnemen aan de illegale handel of illegale export van cultuurgoederen. Bovendien zijn ze verplicht alle nodige maatregelen te treffen om dit soort handel en export te bestrijden indien ze er persoonlijk bij betrokken zouden worden. Zodra ze twijfelen of een voorwerp legaal werd verkregen, moeten de leden alle informatiebronnen raadplegen waartoe ze redelijkerwijs toegang kunnen krijgen voor ze het voorwerp in kwestie verkopen.

De leden moeten alle nodige en nuttige maatregelen treffen om gestolen of geroofde voorwerpen te identificeren, door de registers die daartoe zijn aangelegd of andere informatiebronnen waartoe ze redelijkerwijs toegang kunnen krijgen, te raadplegen.

De leden mogen geen voorwerpen kopen of verkopen die volledig of gedeeltelijk gemaakt zijn uit materialen die beschermd zijn door de wet ter bescherming van bedreigde of beschermde dier- en plantensoorten, die van kracht is sinds de ondertekening van de overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES).

De leden verbinden zich ertoe om in samenwerking met de bevoegde instanties alle gevallen van illegale handel of illegale export van cultuurgoederen of bedreigde dier- en plantensoorten op te sporen en te sanctioneren.

4. Strijd tegen witwassen van geld

De leden moeten alle wettelijke verplichtingen rond de strijd tegen het witwassen van geld die van toepassing zijn op antiquairs en kunsthandelaars, strikt naleven. Over het algemeen verbinden ze zich ertoe niet deel te nemen aan transacties waarvan ze redelijkerwijs kunnen vermoeden dat er witwaspraktijken mee gepaard gaan.

5. Naleving van de discretieplicht

De leden zijn verplicht om zich te houden aan hun beroepsgeheim. Ze gaan discreet en verantwoordelijk om met de informatie die ze tijdens het uitoefenen van hun beroep hebben verkregen. Ze mogen vertrouwelijke informatie enkel met anderen delen indien de betrokken persoon daar uitdrukkelijk toestemming voor heeft gegeven.

Specifieke verplichtingen tegenover kopers:

6. Authenticiteit en staat van conservering

Alle leden hebben de plicht om alle middelen te gebruiken waarover ze redelijkerwijs kunnen beschikken om zich ervan te verzekeren dat de voorwerpen die ze te koop aanbieden, authentiek zijn. In het kader van deze verplichting moeten de specifieke normen voor elke specialisatie worden nageleefd en moet de verkoper rekening houden met de kennis die beschikbaar is op het moment van de transactie. Indien er restauratie- of reparatiewerken werden uitgevoerd – met uitzondering van kleine herstellingen of conserveringstechnieken – moeten de leden de potentiële kopers daarvan op de hoogte brengen.

7. Informatieplicht

Alle leden verbinden zich ertoe – zonder afbreuk te doen aan hun discretieplicht – de potentiële kopers alle informatie te bezorgen die hen kan helpen om zich zo'n goed mogelijk beeld te vormen van de materiële en juridische achtergrond van de verkochte voorwerpen.

Specifieke verplichtingen tegenover vakgenoten en de beroepsgroep:

8. Collegialiteit

Alle leden zijn verplicht om de integriteit en waardigheid van hun vakgenoten en van het antiquairs- en kunsthandelaarsvak te respecteren. De leden gedragen zich tijdens onderlinge contacten collegiaal, beleefd, begripvol en geven blijk van wederzijds vertrouwen.

9. Handelspraktijken en eerlijke reclame

Om de waardigheid en geloofwaardigheid van het antiquairs- en kunsthandelaarsvak in stand te houden, mogen de leden geen handelspraktijken uitoefenen of reclame maken die oneerlijk zijn of in strijd zijn met de beroepscode.

N.B.: de belangrijkste verenigingen van antiquairs en kunsthandelaars, zoals de IADAA, CINOA, SNA en CGPA, hebben verschillende ethische codes afgekondigd die de leden in acht moeten nemen:

<https://www.rocad.be/>
<https://iadaa.org/about-us/>
<https://www.cinoa.org/cinoa/codeofethics>

<https://www.sna-france.com/fr/sna#role>
<https://www.comitedesgaleriesdart.com>

C. PRIJSAANDUIDING

Behalve bij openbare verkopen moet iedereen die goederen te koop aanbiedt, in de regel de prijs schriftelijk en ondubbelzinnig aanduiden.

Indien de goederen die te koop zijn, worden uitgestald, moet de prijs bovendien duidelijk leesbaar worden aangegeven.

Deze verplichting om de prijs duidelijk aan te geven, geldt evenwel niet voor kunstwerken en antiek die meer dan 1.500 euro kosten. Hetzelfde geldt voor sieraden, juwelen, horloges en edelsmeedkunst die meer dan 870 euro kosten. In die gevallen moet er een openbare prijslijst ter beschikking worden gesteld.

Deze regels gelden voor voorwerpen die te koop zijn en worden uitgestald **in galerijen, alsook tijdens een beurs.**

In ieder geval **moeten de prijzen minstens in euro en ‘inclusief alle taksen’ worden vermeld.**

 Indien bij een controle blijkt dat de prijzen niet correct worden weergegeven (bv. indien er geen prijslijst beschikbaar is voor antiek), kan een boete worden opgelegd voor elke vastgestelde overtreding.

D. TAALGEBRUIK

Er bestaat geen wetgeving rond commercieel taalgebruik. Het gebruik van de officiële landstalen is in principe niet verplicht en handelaars mogen dus, in de regel, zelf kiezen welke taal ze gebruiken om hun beroep uit te oefenen en hun handelsrelaties te onderhouden.

Handelaars hebben echter wel een algemene informatieplicht ter bescherming van de consument, waardoor ze verplicht zijn om de consument ten laatste bij de afsluiting van de verkoop duidelijke, ondubbelzinnige informatie te verschaffen over onder meer de kenmerken en prijs van hun goederen.

Het is dus belangrijk dat die informatie minstens in een taal wordt meegedeeld die de gemiddelde consument begrijpt, rekening houdende met het taalgebied waarin de verkoop plaatsvindt.

Merk wel op dat het Hof van Beroep van Antwerpen in een vonnis heeft bepaald dat facturen enkel geldig zijn indien ze worden opgesteld in de officiële taal van het gewest waarin de maatschappelijke zetel of exploitatiezetel van het bedrijf dat ze heeft opgemaakt, is gevestigd, en dat facturen bijgevolg onder de taalwetgeving vallen.

Het Hof meende wel dat het bestaan van één kantoor in Brussel volstond om te zeggen dat het bedrijf dat de factuur had opgemaakt, daar een exploitatiezetel had, en dat facturen dus in het Frans mochten worden opgesteld omdat de partijen ook in die taal met elkaar communiceerden.

Deze rechtspraak is, ons inziens, zeer discutabel, en kan de schuldvordering niet nietig maken, aangezien de factuur daar maar het instrumentum van is. Toch bewijst dit dat enige voorzichtigheid geboden is bij het opstellen van facturen.

- ***We raden dus aan om op te passen indien u enkel in het Engels communiceert in het kader van handelsrelaties met niet-professionele particulieren.***

E. OPSTELLING VAN EEN CONSIGNATIEOVEREENKOMST

Een consignatieovereenkomst wordt opgesteld wanneer iemand een handelaar of een galerij vraagt om een voorwerp in zijn/haar plaats te verkopen, zonder dat de eigendom wordt overgedragen.

Het is niet wettelijk verplicht om deze overeenkomst schriftelijk vast te leggen, maar toch is het sterk aanbevolen om altijd enkele zaken op papier te zetten, of het voorwerp nu wordt geconsigneerd door een verzamelaar of door een andere professionele kunsthandelaar:

1. Om het bestaan en de voorwaarden van de overeenkomst te bewijzen in geval van een geschil tussen de partijen.
2. Om de inbewaringneming van het voorwerp te rechtvaardigen bij een controle van de autoriteiten.

De overeenkomst moet de volgende gegevens bevatten:

- De identificatie van de partijen en hun contactgegevens (het is aanbevolen om een kopie toe te voegen van het identiteitsbewijs van de bewaargever);
- Een gedetailleerde beschrijving van het (de) voor verkoop geconsigneerde voorwerp(en) (het is hierbij aanbevolen om foto's bij te voegen);
- De looptijd van de overeenkomst;
- De prijs die moet worden getoond en de onderhandelingsmarge die de handelaar krijgt;
- Het commissieloon van de handelaar, eventueel uitgedrukt als een percentage.

De overeenkomst kan ook voorzien in een voordelige aankoopoptie voor de handelaar.

- ***We raden aan om een beroep te doen op uw adviseur indien u zulke overeenkomsten wilt opstellen.***

F. AUTEURSRECHTEN

VOLGRECHT

Volgrecht is een **vergoeding die makers** van originele grafische, beeldende en fotografische werken **krijgen wanneer hun werken worden doorverkocht door tussenkomst van professionele kunsthandelaars.**

Dit recht is onvervreemdbaar en er kan niet aan worden verzaakt, ook niet voortijdig. Werken zijn beschermd onder het volgrecht gedurende het hele leven van de maker en **70 jaar na zijn/haar dood.**

Dit recht bestaat opdat kunstenaars **geld kunnen verdienen aan de verkoop van hun creaties** op de kunstmarkt.

Het volgrecht dat de verkoper verschuldigd is, wordt berekend op basis van de doorverkoopprijs exclusief btw – zolang die prijs minimaal 2.000 euro bedraagt – volgens deze schijven:

- 4% op het deel van de verkoopprijs tot en met 50.000 euro;
- 3% op het deel van de verkoopprijs van 50.000,01 euro tot en met 200.000 euro;
- 1% op het deel van de verkoopprijs van 200.000,01 euro tot en met 350.000 euro;
- 0,5% op het deel van de verkoopprijs van 350.000,01 euro tot en met 500.000 euro;
- 0,25% op het deel van de verkoopprijs boven 500.000 euro.

Het totale volgrecht mag in ieder geval nooit meer dan 12.500 euro per werk bedragen.

Indien de verkoper het werk rechtstreeks van de kunstenaar heeft gekocht minder dan drie jaar voor deze doorverkoop en het werk doorverkoopt voor minder dan 10.000 euro, is hij geen volgrecht verschuldigd.

Professionele kunsthandelaars zijn verplicht om doorverkopen aan te geven op het platform eResaleRight dat daartoe werd opgestart. Dit moet elke drie maanden gebeuren, en ten laatste op de 21e dag na elk kwartaal van het kalenderjaar. De volgrechten moeten vervolgens altijd via dit platform worden betaald binnen twee maanden na de aangifte.

De maker mag zijn/haar rechten doen gelden binnen een termijn van vijf jaar vanaf de datum van de doorverkoop van zijn/haar werk.

G. OPSTELLING VAN EEN FACTUUR

Wanneer een voorwerp wordt verkocht, is de bezorging van een factuur:

- **systematisch verplicht voor professionele klanten (bv. een collega-antiquair of een andere handelaar).**

⚠ *Bij overtredingen kan een administratieve boete worden opgelegd per ontbrekende factuur.*

- **verplicht op vraag van een particuliere klant.**
- *Om het zekere voor het onzekere te nemen, raden we u aan om een factuur op te stellen voor elke verkoop in België.*

De uitgegeven facturen moeten getiteld zijn als ‘factuur’ en de volgende informatie bevatten:

1. Factuurdatum (uitgiftedatum).
2. Factuurnummer (nummer dat wordt genoteerd in het verkoopboek).
3. Naam van uw bedrijf. Indien het om een rechtspersoon gaat, moet u de vennootschapsnaam en de ondernemingsvorm (bv, nv, cv...), het volledige adres van de maatschappelijke zetel en het btw-/KBO-nummer vermelden.
4. Naam van de klant. Indien het om een rechtspersoon gaat, moet u de maatschappelijke benaming en de ondernemingsvorm (bv, nv, cv...), het volledige adres van de maatschappelijke zetel en het btw-/KBO-nummer vermelden.
5. Nauwkeurige beschrijving (hoeveelheid en aard) van de geleverde materialen, goederen of diensten.
6. Eenheidsprijs exclusief btw in euro, de eventuele kortingen, reducties, verminderingen en rabatten, de transportkosten en het toegepaste btw-tarief voor elke heffingsgrondslag, de verschuldigde btw en het totale te betalen bedrag.
7. Datum waarop het goed of de dienst werd geleverd (indien die verschilt van de uitgiftedatum van de factuur).
8. Rekeningnummer (IBAN en BIC) en naam van de bank waarbij de rekening werd geopend.

Naast de verplichte vermeldingen die op een factuur moeten staan, is het handig om op de voor- of achterkant de algemene verkoopvoorwaarden te vermelden.

⚠ *Het weglaten van wettelijk verplichte informatie is beboetbaar.*

H. BEHEER VAN CONTANTEN IN BELGIË

BETALING

In België is het mogelijk om contant te betalen **tot en met 3.000 euro** of een gelijkwaardig bedrag in een andere munteenheid, ongeacht het totale bedrag, in het kader van een transactie of een aantal transacties die met elkaar gelinkt lijken.

Vroeger mocht dit alleen bij transacties tussen een consument en een professional, maar nu geldt deze regel voor vrijwel alle betalingen en giften.

Deze maximumgrens geldt voor het totale verschuldigde bedrag, ook al wordt de som in verschillende keren betaald.

Let op wanneer u meerdere goederen verkoopt aan dezelfde partijen binnen een korte periode: de controle instanties passen het maximaal toegestane bedrag van 3.000 euro vaak toe op het totale bedrag van al die betalingen samen.

 Bij een overtreding kunt u een boete van maximaal 10% van de illegaal betaalde of gegeven som krijgen. In totaal kan deze boete oplopen tot maximaal 1.800.000 euro.

VERVOER

Sinds 3 juni 2021 geldt een nieuwe Europese Verordening voor de controle op liquide middelen die de Europese Unie binnenkomen of verlaten. Dat betekent dat er vanaf die datum strengere aangifteverplichtingen gelden **wanneer u naar de EU reist of de EU verlaat** met liquide middelen vanaf een waarde van 10.000 euro.

U bent dus verplicht om alle liquide middelen die u vervoert vanaf een waarde van 10.000 euro, aan te geven bij de bevoegde autoriteiten van de lidstaat via dewelke u de EU binnenkomt of verlaat, en die liquide middelen aan hen te tonen voor controle.

Indien u liquide middelen vanaf een waarde van 10.000 euro apart verzendt per (post)pakket, als vracht of met een geldkoerier, kan de douane voortaan ook vragen om dit aan te geven na een controle. Die aangifte moet worden gedaan binnen een termijn van 30 dagen. De douane mag de liquide middelen bijhouden tot de afzender, de ontvanger of hun vertegenwoordiger het geld heeft aangegeven.

Onder 'liquide middelen' verstaan we contant geld, verhandelbare instrumenten aan toonder, prepaidkaarten of als zeer liquide waardedragers gebruikte commodity's, met name baren en klompjes goud met een goudgehalte van ten minste 99,5%.

Indien liquide middelen vanaf 10.000 euro met of zonder begeleider **van België naar een andere lidstaat van de EU of van een andere lidstaat van de EU naar België** worden vervoerd, moeten deze worden aangegeven op vraag van de douaneautoriteiten.

In dit geval worden enkel contanten en verhandelbare instrumenten aan toonder beschouwd als liquide middelen. Goud moet niet worden aangegeven.

De verplichte aangifte van liquide middelen kadert in de Europese en Belgische strategie voor de preventie van witwassen van geld en het bestrijden van terrorismefinanciering.

I. TOEPASSELIJK BTW-TARIEF VOOR VERKOPEN DIE IN BELGIË WORDEN AFGESLOTEN

Er bestaan verschillende hypotheses rond de toepasselijke btw-regeling:

Bij verkoop door de kunstenaar

Indien de kunstenaar zelf een origineel kunstwerk verkoopt, geldt **een verlaagd btw-tarief van 6%**.

Sommige werken vallen echter niet onder deze verlaagde btw-regeling, met name bouwtekeningen door architecten en fabricaten die met de hand werden versierd.

Bij de verkoop van foto's die de kunstenaar heeft getrokken en die door hem/haar of onder zijn/haar beheer een titel hebben gekregen, moeten de foto's ondertekend en genummerd zijn, en mogen er maximaal 30 exemplaren van de foto's bestaan (alle formaten en dragers samengeteld). Hetzelfde geldt voor gegoten beelden zolang er slechts acht exemplaren van het beeld worden gegoten onder het beheer van de kunstenaar of zijn/haar rechthebbenden.

Bij verkoop door een galerie, een antiquair of een kunsthandelaar

Indien het werk wordt verkocht door een kunstgalerie, moet de galerie in principe **een btw-tarief van 21%** toepassen.

Onder bepaalde voorwaarden mag de galerie, de antiquair of de kunsthandelaar echter een margeregeling toepassen, met name voor kunstvoorwerpen, verzamelobjecten en antiek. Deze regeling is optioneel en voor elke transactie mag de galerie ook de 'normale' regeling toepassen.

Deze regeling kan gelden voor belastingplichtigen die voor eigen rekening of als commissionair handelen en die tweedehandsgoederen, kunstvoorwerpen, verzamelobjecten of antiek kopen, ter beschikking stellen van hun bedrijf of importeren met als doel ze door te verkopen.

Bij deze specifieke regeling mag de belastingplichtige doorverkoper de verschuldigde of betaalde btw voor de goederen in kwestie niet aftrekken van de verschuldigde belastingen.

De aankoop, intracommunautaire aanschaf of import van de goederen in kwestie geven de belastingplichtige doorverkoper geen recht op belastingvermindering.

Dat gezegd zijnde, mag de belastingplichtige doorverkoper uiteraard wel de belastingen op de kosten die hij/zij heeft gemaakt om zijn economische activiteit te kunnen uitoefenen aftrekken, behalve in uitzonderlijke gevallen.

Bij deze margeregeling bestaat de belastbare basis uit de winstmarge die werd gerealiseerd door de belastingplichtige doorverkoper.

De marge is gelijk aan het verschil tussen de verkoopprijs die de galerie voor het werk heeft gevraagd en de aankoopprijs die zij heeft betaald aan haar leverancier. Hierbij mag de galerie

de btw die zij is verschuldigd of heeft betaald voor de werken in kwestie, niet in mindering brengen van de verschuldigde belasting.

Indien deze margeregeling wordt toegepast, moet op de factuur of op alle plaatsvervangende documenten de volgende vermelding staan: “Bijzondere regeling - gebruikte goederen”, “Bijzondere regeling - kunstvoorwerpen” of “Bijzondere regeling - voorwerpen voor verzamelingen of antiquiteiten”.

- *We raden sterk aan om uw boekhouder of fiscalist te raadplegen over deze ingewikkelde kwesties.*

J. STRIJD TEGEN WITWASSEN

In het kader van de reglementering rond de bestrijding van witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zijn de kunsthandelaars verplicht waakzaam te zijn tijdens de uitoefening van hun beroep.

N.B. Bijzondere regels die in deze gids niet worden aangesneden zijn van toepassing op de veilinghuizen en de organisatoren van beurzen en salons.

De **wettelijke verplichtingen** zijn de volgende:

- Eén persoon aanduiden die verantwoordelijk is voor de toepassing van de bestrijdingsstrategie en één correspondent die instaat voor de aangiften;
- De opleiding van het personeel;
- Alle klanten (en hun vertegenwoordigers), natuurlijke personen of vennootschappen en hun uiteindelijke begunstigden nauwkeurig identificeren:
 - met wie de kunsthandelaar een zakenrelatie aangaat
 - voor gerichte transacties van een bedrag vanaf 10.000 euro;
 - in bepaalde omstandigheden voor gerichte transacties die gepaard gaan met één of meerdere stortingen of geldtransfers van in totaal meer dan 1.000 euro of wanneer de kunsthandelaar de betaling (ongeacht welk bedrag) ontvangt in contanten of als anonieme digitale betaling;
 - indien er vermoedelijk sprake is van het witwassen van geld of van terrorismefinanciering of indien men twijfelt of de eerder ontvangen identificatiegegevens wel waarheidsgetrouw of juist zijn.

De identificatie moet plaatsvinden voor de transactie door middel van een kopie van een bewijskrachtig document, meestal de identiteitskaart, het paspoort of de statuten voor een bedrijf.

Voor natuurlijke personen zijn de identificatiegegevens de achternaam, voornaam, geboorteplaats en -datum en, indien mogelijk, het adres.

Voor rechtspersonen zijn de identificatiegegevens de vennootschapsnaam, de maatschappelijke zetel, de lijst met de bestuurders en de bepalingen inzake de bevoegdheid om de rechtspersonen te verbinden.

De identificatiegegevens en de gegevens en bewijsstukken van de transacties moeten **bijgewerkt** en 10 jaar bewaard worden na de afsluiting van de transacties.

Indien de identificatie onmogelijk blijkt, **mag de handelaar geen zakenrelatie aangaan of transacties ondernemen** met deze persoon.

- Met het oog op de traceerbaarheid, moet de kunsthandelaar gedurende 10 jaar bundelen en bewaren:

• van zodra deze hem bekend zijn:

- in functie van de omstandigheden, de verkoopprijs van het voorwerp, de verkoopprijs of zijn geschatte waarde;
- de wijze van betaling;
- de data van de contracten met ieder klant (aankoop, bewaargeving, enz.)

van zodra hij een werk of een meubel van meer dan 50 jaar oud in bezit heeft of te koop aanbiedt:

- een foto van het werk;
- de gegevens voorzien in de norm “*object identification*” overgenomen door de

Internationale Raad van Musea*, met name

1. a) foto's van het voorwerp (een algemeen zicht, alle inscripties, merken, alle opgelopen schade of vroegere herstelling, met indien mogelijk toevoeging van een meetlat of een voorwerp met bekende afmetingen waaruit de verhoudingen blijken);
2. b) beschrijving van het voorwerp, de grondstoffen, de fabricatiemethode (gebeeldhouwd, in vorm gegoten, sculptuur geëts), de maten (afmetingen, gewicht, enz. met vermelding van de gebruikte meeteenheid en de aard van de afmeting – hoogte, breedte, diepte, enz.);
3. c) de aanwezigheid van onderscheiden kenmerken, nummers of inscripties op het object (signatuur, opdracht, titel, meesterteken, keurmerken, enz.) of speciale onderscheidende kenmerken die zouden kunnen helpen bij identificatie (beschadiging, reparatie of fabricagefout, enz.);
4. d) eventuele titel, uitgebeeld onderwerp, datum of tijdperk, kunstenaar, fabrikant (bekende persoon, firma, culturele groepering);
5. e) een korte beschrijving(waarin alle extra informatie wordt toegevoegd: kleur, vorm, plaats van vervaardiging, enz.)

N.B.: Deze verplichting is enkel van toepassing op kunstwerken of meubelen van meer dan 50 jaar oud of voor elk samenhangend geheel van werken of goederen waarvan de verkoopprijs, de te koop aanbidding of de waarde gelijk is aan of hoger is dan 10.000 euro of meer.

- Opsporen van atypische verrichtingen, die een vermoeden van witwassen van geld of financiering van terrorisme doet ontstaan: een geheel van hoge risicofactoren voor witwassen van kapitalen of financiering van terrorisme is opgenomen in artikel 5 van de reglementering goedgekeurd door voornoemd Koninklijk Besluit.

¹ <https://icom.museum/fr/ressources/normes-et-lignes-directrices/object-id/>

De kunsthandelaar moet een geschreven verslag opstellen met betrekking tot iedere verrichting of ieder atypisch feit mee bepaald met betrekking tot de risicofactoren.

In geval van verdenking van witwassen van kapitalen of financiering van terrorisme, moet hij de CTIF (*Cel voor Financiële Informatieverwerking*) hierover informeren.

In sommige omstandigheden is het de kunsthandelaar verboden een overeenkomst te sluiten of verder te zetten, meer bepaald:

- Als het niet mogelijk is de cliënt, zijn lasthebber of zijn uiteindelijke begunstigde te identificeren;
- Als het niet mogelijk is de kenmerken van de cliënt, zijn lasthebber, of zijn uiteindelijke begunstigde te identificeren;
- Als de cliënt een betaling in contanten wenst te doen boven het toegelaten bedrag van 3.000 euro, op straffe van medeplichtigheid aan strafrechtelijke inbreuken van artikel 137, 1° van de Wet van 18 september 2017;
- Als de cliënt (lasthebber of uiteindelijk begunstigde) voorkomt in de lijst² van personen of entiteiten op wie bevrozingsmaatregelen van toepassing zijn, op straffe van beschouwd te worden als medeplichtige van strafrechtelijke inbreuken voorzien door het Koninklijk Besluit van 28 december 2006, met betrekking tot specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten, met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme, bekrachtigd door artikel 4 van de Wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties.

 *Bij niet naleving van de wet bestaan de sancties voor de professionele kunsthandelaars uit een **administratieve boete** van 250 tot 1.250.000 euro.*

² <https://finances.belgium.be/fr/tresorerie/sanctions-financieres/sanctions-financieres-nationales-“-la-liste-nationale-“>

K. BEWIJS

Voor commerciële zaken geldt een principiële vrijheid van bewijsvoering, behalve in uitzonderlijke gevallen. Dat wil zeggen dat alle bewijsmiddelen geldig zijn, namelijk: de ondertekende schriftelijke overeenkomst, getuigen, feitelijk vermoeden, bekentenissen, plechtige beloften en digitale bewijsmiddelen.

Dat gezegd zijnde is deze regeling enkel van toepassing voor geschillen **tussen ondernemingen en tegen ondernemingen**.

Voor geschillen **tussen een onderneming en een particulier** is deze regeling niet van toepassing. In dit geval eist het gereguleerde bewijsstelsel een ondertekende schriftelijke overeenkomst als bewijs voor rechtshandelingen rond een som of waarde vanaf 3.500 euro.

Er bestaan ook specifieke bewijsmiddelen:

- Boekhouding

De boekhouding heeft onder bepaalde voorwaarden een wettelijke bewijskracht.

Ze heeft echter enkel bewijskracht tegen ondernemingen, niet tegen particulieren, en enkel indien de boekhoudingen van beide partijen elkaar niet tegenspreken.

Indien ze elkaar wel tegenspreken, heeft de boekhouding geen wettelijke bewijswaarde, en komt het aan de rechter toe om de bewijswaarde van de boekhouding te bepalen. In dat geval kan de boekhouding nog steeds worden aanvaard als bewijs, maar dat is geen verplichting.

De rechter kan vanaf nu “de volledige of gedeeltelijke boekhouding van een onderneming opvragen” voor zover die relevant is voor het aanhangige geschil.

- Aanvaarde factuur

Een factuur die door een onderneming werd aanvaard en niet werd betwist binnen een redelijke termijn, heeft bewijskracht tegen die onderneming.

Dit bewijs is weerlegbaar indien de onderneming het tegendeel kan bewijzen.

Let wel dat het niet betwisten van een factuur door een persoon die geen onderneming is, in principe niet gelijkstaat aan de aanvaarding van de factuur.

Dat gezegd zijnde kan een factuur als aanvaard worden beschouwd in geval van omstandig stilzwijgen “*dat niet anders kan worden uitgelegd dan als een aanvaarding*”.

- *Indien u wilt vermijden dat een factuur wordt gebruikt als bewijs tegen uw onderneming, moet u die tijdig en schriftelijk betwisten.*

II. CIRCULATIE VAN CULTUURGOEDEREN

INLEIDING OVER DE DEFINITIE VAN ‘CULTURGOEDEREN’

Internationale en nationale teksten geven verschillende definities voor de term ‘cultuurgoederen’.

Cultuurgoederen kunnen zeer breed geïnterpreteerd worden. Over het algemeen zijn het alle goederen die van archeologisch, prehistorisch, historisch, literair, artistiek of wetenschappelijk belang zijn en die binnen de categorieën vallen die in de verschillende wetgevingen staan opgesomd.

Hoewel het dus betwistbaar is, kunnen al deze voorwerpen worden beschouwd als cultuurgoederen: een dinosaurusfossil, mineralen of planten, schilder- of beeldhouwwerken, fotografie, een boek of een gravure, verschillende verzamelingen of etnografische voorwerpen, zelfs de meest eenvoudige.

- *In die context kunnen alle goederen die door de leden van ROCAD verkocht kunnen worden, het best als ‘cultuurgoederen’ worden beschouwd.*

A. INVOER VAN CULTURGOEDEREN IN BELGIË

Sinds 27 juni 2019 valt alle import naar de Europese Unie onder Verordening (EU) nr. 2019/880 van 17 april 2019 betreffende het binnenbrengen en de invoer van cultuurgoederen.

In deze verordening staan de voorwaarden die gelden voor het binnenbrengen van cultuurgoederen in het douanegebied van de EU en de voorwaarden en procedures die moeten worden gevolgd bij de invoer ervan.

Onder de ‘invoer van cultuurgoederen’ verstaan we het in het vrije verkeer brengen van cultuurgoederen op de interne markt of het plaatsen van cultuurgoederen onder een bijzondere douaneregeling, met uitzondering van douanevervoer.

De verordening beschrijft een systeem van invoervergunningen voor de meest bedreigde cultuurgoederen en importeursverklaringen voor alle andere categorieën van cultuurgoederen.

De verordening is niet van toepassing op cultuurgoederen die in het douanegebied van de EU zijn vervaardigd of daar zijn ontdekt. Die cultuurgoederen vallen onder Richtlijn nr. 2014/60/EU.

Verordening (EU) nr. 2019/880 bepaalt met name dat:

- Het verboden is om de cultuurgoederen die in deel A van de bijlage worden beschreven en die **illegaal werden geëxporteerd** uit de landen waar ze werden vervaardigd of zijn ontdekt, binnen te brengen in de Europese Unie (algemeen verbod).

- Men een invoervergunning nodig heeft van de betrokken lidstaat van de EU om cultuurgoederen die in deel B van de bijlage worden opgesomd, namelijk **archeologische voorwerpen en delen van monumenten van minstens 250 jaar oud** in te voeren, ongeacht de waarde van de goederen.
- De importeur aangifte moet doen bij de douane wanneer hij cultuurgoederen uit deel C van de bijlage wil invoeren, zoals **fauna- of floraverzamelingen, munten, voorwerpen van etnologisch belang, schilderijen, beelden, manuscripten en boeken** van meer dan 200 jaar oud die meer dan **18.000 euro** waard zijn. Bij de aangifte moet de importeur bewijzen dat de goederen legaal werden geëxporteerd uit een ander land en een gestandaardiseerd document afleveren waarin de betreffende cultuurgoederen worden beschreven.

De verordening voorziet echter in enkele **uitzonderingen** voor:

- Cultuurgoederen die **tijdelijk ingevoerd worden door musea of pedagogische, wetenschappelijke of onderzoeksinstituten om ze te bewaren of tentoon te stellen.**
- Cultuurgoederen die niet werden vervaardigd of ontdekt in het douanegebied van de EU, maar die werden **geëxporteerd als goederen van de EU** en die terugkerende goederen zijn in de zin van artikel 203 van Verordening (EU) nr. 952/2013 (douanewetboek van de Unie);
- Cultuurgoederen die **in de nabije toekomst vernietigd dreigen te worden** en door een buitenlandse overheid werden verzonden naar de overheid van een lidstaat van de EU ter bescherming;
- Cultuurgoederen die **tijdelijk worden ingevoerd om te koop te worden aangeboden op commerciële kunstbeurzen** – en die normaal gezien een invoervergunning vereisen – kunnen onder de regeling van tijdelijke invoer worden geïmporteerd, waarvoor enkel een importeursverklaring nodig is. Het overleggen van een invoervergunning is echter wel vereist indien deze cultuurgoederen worden verkocht en na afloop van de kunstbeurs in de EU blijven.

Deze verordening trad in werking op 27 juni 2019, maar men specificeert dat het algemene verbod pas van kracht is sinds 28 december 2020.

De verplichting om een invoervergunning te verkrijgen of om een importeursverklaring voor te leggen, zal pas in werking treden wanneer het centrale elektronische systeem waarin deze documenten worden opgeslagen en uitgewisseld tussen de autoriteiten van de EU operationeel wordt, of **uiterlijk op 28 juni 2025**.

- *We raden u aan om voorzichtig te handelen. Als eerste voorzorgsmaatregel is het sterk aanbevolen om goederen uiterst nauwkeurig te beschrijven in de dossiers, zodat ingevoerde goederen traceerbaar zijn*

B. UITVOER VAN CULTUURGOEDEREN

De uitvoer van cultuurgoederen naar landen buiten de Europese Unie is onderhevig aan Verordening (EG) nr. 116/2009 van de raad van 18 december 2008 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen waarin voorschriften worden beschreven waardoor de bescherming ervan en eenvormige controle op de uitvoer ervan aan de buitengrenzen van de Unie wordt gewaarborgd.

Indien cultuurgoederen met een historische, artistieke of archeologische waarde vanuit België worden uitgevoerd naar landen buiten de Europese Unie, is het verplicht om daarvoor vooraf een vergunning te krijgen op basis van de ouderdom en de waarde ervan.

Categorie	Waardedrempel in euro
1. Oudheidkundige voorwerpen, ouder dan 100 jaar, afkomstig van: — opgravingen en vondsten, op het land en in zee — oudheidkundige locaties — oudheidkundige collecties	0
2. Delen die integrerend deel hebben uitgemaakt van artistieke, historische of religieuze monumenten die niet in hun geheel bewaard zijn gebleven, ouder dan 100 jaar	0
3. Afbeeldingen en schilderijen die niet tot categorie 4 of 5 behoren en geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond en van welke materialen (1)	150.000
4. Aquarellen, gouaches en pasteltekeningen die geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond (1)	30.000
5. Mozaïeken, ongeacht van welke materialen, die geheel met de hand zijn vervaardigd en niet tot categorie 1 of 2 behoren, en tekeningen die geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond en van welke materialen (1)	15.000
6. Oorspronkelijke gravures, prenten, zeefdrukken en lithografieën en hun respectieve matrijzen, alsmede de originele affiches (1)	15.000
7. Oorspronkelijke beelden of oorspronkelijk beeldhouwwerk, alsmede kopieën die zijn verkregen volgens hetzelfde procedé als de oorspronkelijke stukken (1), en die niet tot categorie 1 behoren	50.000
8. Fotoafdrukken, films en de negatieven daarvan (1)	15.000
9. Wiegendrukken en manuscripten, met inbegrip van geografische kaarten en partituren, afzonderlijk of in verzamelingen (1)	0
10. Boeken, ouder dan 100 jaar, afzonderlijk of in verzamelingen	50.000
11. Gedrukte geografische kaarten, ouder dan 200 jaar	15.000
12. Archieven en onderdelen daarvan, ongeacht de aard en het materiaal, ouder dan 50 jaar	0
13. a) Verzamelingen en exemplaren voor verzamelingen van fauna, flora, mineralen en anatomische delen b) Verzamelingen van historisch, paleontologisch, etnografisch of numismatisch belang	50.000
14. Vervoermiddelen, ouder dan 75 jaar	50.000
15. Andere antiquiteiten die niet tot de categorieën A.1 tot en met A.14 behoren:	50.000

a) tussen 50 en 100 jaar oud: speelgoed, spellen, glaswerk, edelsmeedwerk meubelen en meubelstukken, optische instrumenten en instrumenten voor de fotografie of de cinematografie muziekinstrumenten, uurwerken, houtwaren aardewerk, tapisserieën, tapijten, behangselpapier, wapens b) meer dan 100 jaar oud	
--	--

(1) Ouder dan 50 jaar en niet meer in het bezit van de maker

Aangezien het om culturele kwesties gaat, is de verlening van uitvoervergunningen een bevoegdheid van de Gemeenschappen, namelijk:

- de Franse Gemeenschap voor goederen die zich in het Waalse Gewest of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevinden: <https://patrimoineculturel.cfwb.be/>
- de Vlaamse Gemeenschap voor goederen die zich in Vlaanderen of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevinden: <https://www.vlaanderen.be/cultureel-erfgoed>
- de Duitstalige Gemeenschap voor goederen die zich in het kanton Eupen of Sankt Vith bevinden: <https://ostbelgienlive.be/>

N.B. : Bij goederen die worden uitgevoerd uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, mag de vergunningsaanvrager dus vrij kiezen of hij aanklopt bij de Vlaamse Gemeenschap of bij de Franse Gemeenschap.

Voor de uitvoer van cultuuroederen kunnen drie soorten vergunningen nodig zijn:

- Een **standaardvergunning** kan worden gebruikt in normale omstandigheden voor alle uitvoer die valt onder Verordening (EG) nr. 116/2009 en blijft één jaar geldig.
- Een **specifieke open vergunning** kan worden gebruikt voor de herhaaldelijke, tijdelijke uitvoer van een specifiek cultuurogoed door de eigenaar zelf om het in een derde land te gebruiken en/of tentoon te stellen. Deze vergunning blijft tot 5 jaar geldig.
- Een **algemene open vergunning** wordt verleend aan musea of andere instituten om goederen uit hun vaste collectie tijdelijk uit te voeren die regelmatig tijdelijk de EU moeten verlaten om te worden tentoongesteld in een land dat niet tot de EU behoort. Dit soort vergunning blijft tot 5 jaar geldig.

C. CULTURGOEDEREN DIE HUN LAND VAN OORSPRONG OP ILLEGALE WIJZE HEBBEN VERLATEN VOLGENS DE VN

Het is **verboden om cultuurgoederen in te voeren, uit te voeren, door te voeren, te vervoeren, te bewaren, te verkopen, aan te schaffen en uit te wisselen** die van archeologisch, artistiek, historisch of wetenschappelijk belang zijn **indien ze hun land van oorsprong op illegale wijze hebben verlaten volgens de VN.**

In de oorspronkelijke resoluties van de VN was dit verbod gericht op:

- Iraakse cultuurgoederen die **illegaal meegenomen zijn uit Irak sinds 6 augustus 1990;**
- Syrische cultuurgoederen die **illegaal meegenomen zijn uit Syrië sinds 15 maart 2011.**

In afwijking van de algemene regelingen voor invoer en uitvoer die in de vorige alinea's werden beschreven, worden de vergunningen voor de invoer en uitvoer uit en naar Irak en Syrië verleend door de Internationale Afdeling van de Dienst Vergunningen van de FOD Economie: <https://economie.fgov.be/nl/themas/handelsbeleid/vergunningen>

⚠ *Bij bewezen overtredingen worden de goederen niet alleen in beslag genomen, maar volgen er ook zware sancties.*

- *We raden aan om erg voorzichtig om te gaan met cultuurgoederen uit Syrië of Irak en, meer algemeen, met alle cultuurgoederen uit 'conflictgebieden'. De weg die deze goederen hebben afgelegd, moet volledig traceerbaar en gedocumenteerd zijn en kunnen worden voorgelegd bij een controle.*

III. SPECIFIEKE HANDEL

A. HANDEL IN VOORWERPEN WAARIN BESCHERMDE DIER- OF PLANTENSOORTEN ZITTEN VERWERKT

Het Europese en nationale reglement passen de regels uit de conventie van Washington toe voor de Europese Unie en België. Deze regels staan samen bekend als ‘CITES’ en moeten door iedereen zorgvuldig worden nageleefd.

In dit kader moet iedereen in staat zijn om te bewijzen dat de soorten die ze in hun bezit hebben, voor commerciële of andere doeleinden, van legale herkomst zijn, ongeacht in welke van de vier bijlagen van het Europese CITES-reglement ze worden beschreven.

De geldende reglementen bepalen onder meer dat:

- De handel in levende of dode exemplaren van wilde soorten uit bijlage A streng verboden is.
- Een CITES-certificaat verplicht is voor de aankoop, verkoop of andere handelsactiviteiten met betrekking tot soorten uit bijlage A **binnen de Europese Unie.**

Dit CITES-certificaat wordt enkel uitgereikt indien aan een van deze voorwaarden is voldaan:

1. Het dier werd gekocht of ingevoerd toen deze soort nog niet was opgenomen in de regels over de handel in bedreigde diersoorten, of
 2. Het dier werd ingevoerd in de EU volgens de geldende Europese regels, of
 3. Het dier werd geboren en groeide op in gevangenschap en zijn ouders werden op legale wijze gekocht.
- Indien u soorten uit bijlagen A, B, C en D wilt invoeren in België uit een land dat **geen deel uitmaakt van de Europese Unie**, heeft u de volgende documenten nodig:
 1. Een uitvoer- of wederuitvoervergunning van het land van herkomst (voor bijlagen A, B en C), aan te vragen bij de CITES-dienst van het land van herkomst.
 2. Een invoervergunning (voor bijlagen A en B) van de CITES-dienst, online aan te vragen via de CITES-database, of een invoermelding (voor bijlagen C en D in België), online aan te vragen via de CITES-database.
 - Indien u soorten uit bijlagen A, B en C (weder)uitvoert **naar een land dat geen deel uitmaakt van de EU**, heeft u het volgende nodig: een (weder)uitvoervergunning van de CITES-dienst, online aan te vragen via de CITES-database.
 - Bezit van onderdelen van of producten gemaakt uit soorten die beschermd worden door CITES

Indien u bij u thuis onderdelen van of producten gemaakt uit CITES-dieren (of -planten) heeft voor privégebruik die u legaal heeft verkregen (bv. een luipaardschedel die u heeft geërfd van uw grootouders, die hem in de jaren 60/70 hadden meegenomen uit een ex-kolonie), dan heeft u daar geen documenten voor nodig.

Deze uitzondering geldt *niet* voor gekochte en verkochte voorwerpen.

Voor andere voorwerpen vervaardigd uit CITES-soorten heeft u een geldig CITES-certificaat nodig of een verklaring van een expert indien het gaat om een oud bewerkt product (d.w.z. verkregen en bewerkt voor 1947).

CITES-documenten kunnen worden aangevraagd via het digitale loket van de FOD Volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en leefmilieu dat daartoe werd opgericht: <https://apps.health.belgium.be/ords/02/f?p=CITES:881:11651806648585>

N.B.: Voor stukken uit olifantenivoor bestaat een specifiek reglement (zie hieronder).

 Op het overtreden van het CITES-reglement staan zware (administratieve) sancties, met name boetes van 156 tot 300.000 euro en gevangenisstraffen tussen 6 maanden en 5 jaar, afhankelijk van de ernst van de overtreding.

B. SPECIFIEKE HANDEL IN VOORWERPEN VAN OLIFANTENIVOOR

Sinds 19 januari 2022 gelden er nieuwe regels voor de handel in olifantenivoor. Deze regels gelden zowel voor handel in olifantenivoor **binnen de Europese Unie** als voor handel **met derde landen**.

De nieuwe regels verbieden de handel in onbewerkt ivoor binnen de Europese Unie. **De lidstaten zullen geen Europese certificaten meer verstrekken die toestemming geven voor de verkoop van olifantenslagtanden.**

In zeer uitzonderlijke gevallen waarbij bepaalde muziekinstrumenten of voorwerpen met grote culturele, historische of artistieke waarde hersteld moeten worden in de EU, kan een Europees certificaat nog wel worden verstrekt nadat de CITES-dienst het dossier heeft geanalyseerd. Indien u vragen heeft, kunt u terecht bij de CITES-dienst: cites@health.fgov.be

Europese certificaten die voor 19 januari 2022 verstrekt werden, zijn niet meer geldig vanaf 19 januari 2023.

Binnen de EU is de handel in bewerkt ivoor enkel toegestaan voor:

- Muziekinstrumenten die gemaakt werden voor 1975 en voorzien zijn van een CITES-certificaat;
- Bewerkte stukken die voor 1947 gemaakt werden en voorzien zijn van een CITES-certificaat.

De invoer binnen de EU of uitvoer buiten de EU van bewerkt ivoor is enkel toegestaan voor:

- Muziekinstrumenten die gemaakt werden voor 1975 en voorzien zijn van een CITES-vergunning;
- Voorwerpen van cultureel, historisch of artistiek belang die gemaakt werden voor 1947, bestemd zijn voor een museum en voorzien zijn van een CITES-vergunning.

OVERZICHTSTABEL

	Handel in de EU	Commerciële (weder)uitvoer buiten de EU	Commerciële invoer naar de EU
Onbewerkt ivoor	VERBODEN (Er worden geen Europese certificaten meer verstrekt) Er worden enkel nog Europese certificaten verstrekt voor de restauratie van muziekinstrumenten die voor 1975 gemaakt werden of de restauratie van voorwerpen van cultureel, historisch of artistiek belang die voor 1947 gemaakt werden. De verstrekte certificaten zijn enkel geldig voor een transactie tussen de verkoper en de koper.	VERBODEN (er worden geen (weder)uitvoercertificaten meer verstrekt door CITES).	VERBODEN (er worden geen invoervergunningen meer verstrekt door CITES)
Bewerkt ivoor aangekocht na 1975	VERBODEN (er worden geen Europese certificaten meer verstrekt)	VERBODEN (er worden geen (weder)uitvoercertificaten meer verstrekt door CITES).	VERBODEN (er worden geen invoervergunningen meer verstrekt door CITES)
Bewerkt ivoor aangekocht in de EU tussen 1947 en 1975, voor de Conventie	VERBODEN (er worden geen Europese certificaten meer verstrekt) Er worden nog wel Europese certificaten verstrekt voor muziekinstrumenten waarin ivoor zit verwerkt	VERBODEN (er worden geen (weder)uitvoercertificaten meer verstrekt door CITES) CITES verstrekt nog wel (weder)uitvoercertificaten voor muziekinstrumenten waarin ivoor zit verwerkt.	VERBODEN (er worden geen invoervergunningen meer verstrekt door CITES) CITES verstrekt nog wel invoervergunningen voor muziekinstrumenten waarin ivoor zit verwerkt.
Bewerkt ivoor gemaakt voor 1947 (antiek)	EUROPEES CERTIFICAAT VEREIST	VERBODEN (er worden geen wederuitvoercertificaten meer verstrekt door CITES) CITES verstrekt nog wel (weder)uitvoercertificaten	VERBODEN (er worden geen invoervergunningen meer verstrekt door CITES) CITES verstrekt nog wel

		voor antiekstukken die een grote culturele, historische of artistieke waarde hebben en verkocht worden aan musea en voor muziekinstrumenten waar ivoor in zit verwerkt.	invoervergunningen voor antiekstukken die een grote culturele, historische of artistieke waarde hebben en verkocht worden aan musea en voor muziekinstrumenten waar ivoor in zit verwerkt.
--	--	---	--

 Bij overtredingen worden de ivoren voorwerpen niet alleen in beslag genomen, maar volgen er ook zware sancties.

C. HANDEL IN VOORWERPEN VAN EDELMETAAL

In België zijn alle juwelenfabrikanten, handelskeurmeesters of opkopers van edelmetalen verplicht om zich **in te schrijven in het Waarborgregister van de Koninklijke Munt van België**.

Dit register is inmiddels 100% digitaal toegankelijk en sinds 2021 is het niet meer nodig om uw inschrijving ieder jaar te vernieuwen.

Let op: handelaars en kleinhandelaars die hun juwelen niet zelf vervaardigen, dienen zich niet langer in te schrijven in het Waarborgregister.

Voorwerpen uit edelmetalen (goud, zilver en platina) die te koop worden aangeboden, moeten in principe twee stempels dragen:

1. Een **stempelhandtekening**, waarmee de maker van het werk te identificeren is. Deze stempel moet worden goedgekeurd door de Belgische Muntmeester en door de Dienst voor de Industriële Eigendom.
2. Een **gehaltestempel** die het gehalte aan edelmetaal in een werk uitdrukt in duizendsten, voorafgegaan door de letters van het chemische symbool ('au' voor goud, 'AG' voor zilver, 'PT' of 'Pt' voor platina). De vorm van de stempel verschilt naargelang de aard van het edelmetaal.

Indien het werk bestaat uit verschillende edelmetalen of uit legeringen van verschillende edelmetalen, krijgt elk van die metalen of legeringen zijn eigen stempel.

Werken die geen stempels moeten krijgen:

- **Alle werken uit edelmetaal waarbij het risico bestaat dat ze door het aanbrengen van de stempels beschadigd worden;**
- **Kunstwerken of antiek.**

 Bij overtredingen worden zware sancties, meer bepaald boetes opgelegd. In geval van herhaling kan een gevangenisstraf van 8 dagen tot 6 maanden worden opgelegd. Bij iedere overtreding wordt het verbod uitgesproken om een stempelhandtekening aan te brengen op werken uit edelmetaal.

CONTROLES

BEVOEGDHEDEN VAN BEPAALDE ADMINISTRATIEVE AGENTEN

AGENTEN VAN DE ECONOMISCHE INSPECTIE

De Directie Economische Inspectie controleert of de regelgeving inzake economie wordt nageleefd.

De agenten worden aangesteld door de minister van Economie. Zij hebben naast hun bevoegdheden als politieagent ook de bijzondere bevoegdheid om ondervragingen en onderzoek uit te voeren zoals met name beschreven in het Wetboek van Economisch Recht (WER).

Bepaalde agenten worden ook benoemd tot ambtenaar van de gerechtelijke politie, hulpkracht van de procureur des Konings. Zij kunnen rechtsgeldig inbreuken op het algemeen strafrecht vaststellen en moeten dus geen beroep doen op de bevoegde politiediensten om de nodige vaststellingen te doen.

Om onderzoek te voeren en inbreuken op het WER te constateren, kunnen zij uit eigen beweging met name:

- **Handelsruimten (galerijen en beurzen) tijdens de openingsuren binnendringen of betreden** (behalve ruimten die worden bewoond, want daarvoor is in principe een huiszoekingsbevel nodig) indien ze vermoeden dat er een inbreuk op het WER heeft plaatsgevonden of zou kunnen plaatsvinden. Ze krijgen ook toegang tot magazijnen en bijgebouwen en mogen eisen dat transportmiddelen worden vastgezet;
- Alle **nuttige vaststellingen** doen, analyses, controles en onderzoeken uitvoeren en alle informatie verzamelen die zij nodig achten;
- Personen **ondervragen**: ondervraagde personen zijn niet verplicht om te antwoorden. De Salduz-wetgeving moet worden nageleefd tijdens de ondervragingen. We raden u aan om voorzichtig te zijn indien u wordt ondervraagd en steeds een advocaat te raadplegen voor u antwoordt;
- Alle pakketten, kisten, tonnen en alle verpakkingen openen waar vermoedelijk goederen in zitten die een inbreuk op de economische wetgeving uitmaken of bewijzen;
- Alle informatie, documenten, stukken, boeken, dossiers, databanken en digitale gegevensdragers - de originele exemplaren of kopieën ervan - raadplegen en meenemen die ze nodig achten om hun taken uit te voeren;
- Vaststellingen doen door **foto's of opnames te maken**;

- Indien een inbreuk wordt vastgesteld of op vordering van een rechterlijk ambtenaar mogen ze ook goederen die in strijd zijn met de wet **in beslag nemen**, maar ook alle hulpmiddelen die werden gebruikt om goederen die in strijd zijn met de wet te produceren, transformeren, distribueren of transporteren, alle voorwerpen die vermoedelijk hebben gediend om de wet te overtreden, alle middelen die nodig waren om illegale diensten te verlenen en alle goederen van dezelfde aard of met hetzelfde doel als de goederen die in strijd zijn met de wet.

In elk van deze gevallen moet een proces-verbaal worden opgesteld dat in principe binnen dertig dagen na de datum waarop de overtreding werd vastgesteld, persoonlijk of per aangetekende brief moet worden overgemaakt aan de overtreder (volgens de wet mag dit proces-verbaal ook per fax of e-mail worden bezorgd).

Dat gezegd zijnde vloeien er geen sancties voort uit de niet-naleving van deze formaliteiten of levertermijn. Het enige gevolg is dat het betreffende proces-verbaal – dat in principe rechtsgeldig is tot het tegendeel is bewezen – geen bijzondere bewijswaarde meer heeft.

Normaal gezien maakt men een onderscheid tussen een gewoon onderzoek door agenten van de Economische Inspectie – dat plaatsvindt in het kader van hun controles – en een onderzoek op bevel van een rechterlijke ambtenaar in het kader van een strafrechtelijk onderzoek. De reikwijdte van de macht van de agenten hangt dus af van de context van hun interventie.

ANDERE ADMINISTRATIEVE AGENTEN

Andere agenten, bijvoorbeeld de **agenten van de Algemene Administratie Douane en Accijnzen**, waarvan **sommigen** benoemd zijn tot ambtenaar van de gerechtelijke politie, **zijn ook bevoegd om controles en ondervragingen uit te voeren** om overtredingen te onderzoeken (met name invoer- en uitvoerovertredingen, invoer van illegale goederen op Belgisch grondgebied, enz.) of om onderzoek uit te voeren op bevel van een rechter.

Zonder afbreuk te doen aan het advies van uw gebruikelijke adviseurs, raden wij u aan om bij elke controle:

- *De agenten beleefd te vragen naar de reden van de controle en het eventuele bewijs waarop deze controle is gebaseerd;*
- *Uw advocaat onmiddellijk op de hoogte te brengen van de situatie;*
- *Een kort schriftelijk verslag op te stellen over de interventie vlak nadat die plaatsvond, zodat u er een bewijs van overhoudt (indien mogelijk).*